

JÄNKY-HAKULINJOKI –HANKE LÄHTI VIREÄSTI KÄYNTIIN VUONNA 2020

Saimaan vesiensuojeluyhdistys ry (SVSY) on käynnistänyt yhdessä paikallisten osakaskuntien kanssa Hakulinjoen valuma-alueelle kolmevuotisen (2020-2022) hankkeen vedenlaadun parantamiseksi ja sysäykseksi pitkäjänteisen vesiensuojelutyön jatkamiseen. Hanke pyrkii osaltaan toteuttamaan EU:n vesipuitedirektiivin ja kansallisen lainsäädännön tavoitetta saavuttaa vesistöissä vähintään hyvä tila vuoteen 2027 mennessä.

Yhteistyöhankkeessa selvitettiin vuonna 2020 hankealueen järvien ja niiden valuma-alueiden vesien tilaa sekä rakennettiin valuma-alueille kosteikoita ja laskeutusaltaita. Kalaston tilaa alueen järvissä selvitettiin koekalastuksin. Hanketta hallinnoi Saimaan vesiensuojeluyhdistys. Kumppaneina toimivat Värtölän, Kärjen, Ruomin, Vainikkalan ja Torviniemen osakaskunnat sekä Kaakkois-Suomen ELY-keskus ja Lappeenrannan seudun ympäristötoimi.

JÄRVIEN TILA

Hankkeen järvien (Kotajärvi, Syntymäinen, Keskinen, Vetjanjärvi, Jängynjärvi ja Salajärvi) tilannetta selvitettiin loppukesän järvinäytteenotoin. Erityisesti Keskinen, Vetjanjärvi ja Jängyn Uirinselkä sekä matala Salajärvi olivat näytteenottojen ravinnetulojen ja klorofylli-A –tulosten perusteella reheviä. Syntymäisellä ja Kotajärvellä tilanne näyttää rehevyyden suhteen lievemältä. Havaintojen perusteella syvänteiden alusvedestä oli loppukesään mennessä loppunut happi Kotajärvellä, Syntymäisellä, Keskisellä ja Jängyn Uirinselällä. Vastaava ilmiö näkyy tarkasteltaessa aiempia tuloksia järviltä. Hapen loppuessa järven sisäinen kuormitus käynnistyy, eli järven pohjasta alkaa vapautumaan ravinteita vesipatsaaseen. Tilanne näkyy alusveden näytteissä kohonneena fosforipitoisuutena. Lämpötilakerrostuneen veden sekoituessa syyssäiden seurauksena paitsi happitilanne vesipatsaassa tasoittuu, myös alusveteen liuenneet ravinteet jakautuvat tasaisemmin. Sopivien valo- ja lämpötilaolosuhteiden vallitessa ravinteet ovat käytettävissä yhteyttävillä leville ja vesikasveille.

Pintänäytteiden perusteella vesi oli sameinta Vetjanjärvessä ja seuraavaksi Keskiseltä ja Jängyn Uirinselältä. Alusveden osalta huomattavan sameaa vesi oli Uirinselällä, Kotajärvellä ja Syntymäisellä. Sameutta voivat aiheuttaa levien ja valuma-alueelta tulevan kiintoaineen lisäksi alusveteen

vajoava kuollut orgaaninen aines. Alusveden sameus nousee yleensä myös sisäisen kuormituksen käynnistyessä. Vaateliaammat kalalajit eivät kykene elämään sameassa vedessä eivätkä sietämään hapetonta tai vähähappista alusvettä. Vuoden 2020 seurantatulokset on julkaistu raporttina. Järvien vedenlaadun seuranta jatkuu hankkeessa vuonna 2021.

JÄRVIEN ULKOINEN KUORMITUS VALUMA-ALUEILTA

Järvien ulkoista kuormitusta valuma-alueilta selvitettiin vuonna 2020 ojanäyttenottojen avulla. Hankkeen valuma-alueelta otettiin vesinäytteitä 29 eri pisteestä. Valuma-alueita tutkimalla pyritään selvittämään hankealueen järviä erityisesti kuormittavat uomat ja niiden vedenlaatu. Valuma-alueelta saatavien tietojen perusteella voidaan vesien-suojelutoimenpiteitä kohdistaa sinne, missä ulkoista kuormitusta järviin on tehokkainta vähentää. Valuma-alueelta tulevan kuormituksen seuranta jatkuu vuonna 2021, mutta vuoden 2020 ojatuloksista on julkaistu alustava raportti.

KALASTO

Hoitokalastustarpeen selvittämiseksi Kotajärven ja Keskisen kalaston tilaa selvitettiin kesän 2020 koekalastuksista julkaistulla raportilla. Kalastotutkimuksen perusteella molempien järvien kalasto on ekologiselta luokittelultaan välttävässä kunnossa ja koekalastuksen tulosten perusteella molemmissa järvissä särkikalaja on yli 50 %. Keskisen koekalastussaaliissa petokalojen osuus oli erityisesti pieni. Kun molemmilla järvillä on tehty sinilevähavaintoja, koekalastustulosten perusteella päädyttiin aloittamaan hoitokalastus vuoden 2021 aikana. Hoitokalastusten avulla tavoitellaan parempaa vedenlaatua, kun harvennettu kalasto saalistaa vähemmän eläinplanktonia. Määrältään runsaampi ja suurikokoisempi eläinplankton pystyy tällöin laiduntamaan tehokkaammin kasviplanktonia ja leväkuinnot vähenevät. Lisäksi fosforia poistuu kalasaaliin mukana ja pohjasta ravinteita pöyhimällä vapauttavat särkikalat vähenevät. Myönteisinä vaikutuksina ja erilaisten toimenpiteiden kerrannaisseurauksena voi järvissä tulla tilaa myös vaateliaammille kalalajeille. Hoitokalastusten saaliit raportoidaan hankkeessa vuoden 2021 lopulla.

KOSTEIKKOJA RAKENNETTU AHKERASTI

Vuoden 2021 alkuun mennessä hankkeessa on rakennettu 8 kosteikkoa/laskeutusallasta. Aikaansaajien vesiensuojelurakenteiden määrä ylittää hankkeessa etukäteen vuodelle 2020 asetetut tavoitteet. Kosteikkojen ja laskeutusaltaiden tavoitteena on vähentää valuma-alueelta järviin tulevaa kuormitusta erityisesti kiintoaineen osalta. Kosteikon toimiessa tehokkaasti voidaan sopivissa olosuhteissa saada vähennettyä myös valuma-alueilta järviin tulevaa ravinnekuormaa. Kosteikkojen ja laskeutusaltaiden rakentaminen valuma-alueilla jatkuu vuonna 2021. Vuonna 2021 saadaan ensim-

mäisiä tuloksia kosteikkojen toiminnasta kosteikkoseurannan avulla. Toteutuneisiin kunnostustoimenpiteisiin voi tutustua valtakunnallisessa, kaikille avoimessa [Vesistönkunnostajan karttapalvelussa](#).

HANKE SAA SEKÄ JULKISTA ETTÄ YKSITYISTÄ RAHOITUSTA

Hanketta ovat tähän mennessä rahoittaneet alueen osakaskuntien lisäksi ympäristöministeriön vesiensuojelun tehostamisohjelma, Etelä-Karjalan säästöpankkisäätiö sekä Raija ja Ossi Tuuliaisen säätiö.

SAIMAAN VESIENSUOJELUYHDISTYS RY

Yhteyshenkilöt:

Hankevetäjä Sari Aaltonen, sari.aaltonen@svsy.fi, puh. 044 7361 865
Toiminnanjohtaja, limnologi Mikael Kraft, mikael.kraft@svsy.fi

